

Kommunal- og distriktsdepartementet

Innspill til handlingsplanen for kvensk språk

UiT Norges arktiske universitet takker Kommunal- og distriktsdepartementet for et godt digitalt innspillsmøte om handlingsplanen for kvensk språk, og for mulighet til å oppsummere våre innspill i etterkant.

UiT er landets eneste institusjon med kvensk forskning og høyere utdanning. Innspillene våre baserer seg på forskning innenfor kvensk språk, litteratur og kultur, språkteknologi, leksikografi og språklig revitalisering i det flerspråklige nord. Innspillene oppsummerer også erfaringene fra de følgende utdanningstilbudene som vi dag tilbyr:

- **Årsstudium i kvensk** (samlingsbasert heltidsstudium med opptak hvert annet år)
- **Bachelorstudium i kvensk og finsk**, med ei studieretning i kvensk og ei i finsk (samlingsbasert heltidsstudium med opptak hvert annet år)
- **Master i kvensk og finsk** (studieløp over tre år med årlige opptak)
- **Ph.d.-utdanninger** med tre relevante fagretninger for kvensk:
 - Utdanning i et flerspråklig og flerkulturelt samfunn
 - Lingvistikk, språk og teknologi
 - Litteraturvitenskap

Ei forutsetning for videreutvikling av og satsning på kvensk språk er gode ordbøker. UiT har et nært samarbeid med Kvensk institutt, særlig i arbeidet som framfor alt Kvensk institutt gjør med språkverktøy og ordbøker. Et resultat av dette samarbeidet er kvenske e-ordbøker med 425 000 oppslag så langt i år.

Universitetet har tidligere også hatt et samarbeid med språksentre som har hatt et ønske om å tilby studiepoenggivende emner. I disse samarbeidene har språksentrene gitt undervisning i samråd med UiTs faggruppe i kvensk og finsk, mens UiT har stått for eksamen og vurdering.

Styrk utdanningsløpet for høyere utdanning, da dette vil skape sammenheng og progresjon i opplæringen og motvirke frafall i høyere utdanning.

- Kvensk språkundervisning i barnehager og skoler.
- Styrke kvenskundervisningen på språksentrene.
- Styrke arbeidet med lærebøker og læremidler på alle nivå.

Gjør det mulig for flere å studere kvensk, og her bør man særlig prioritere lærere.

- Frikjøp av lærere fra stillingene de står i, slik at de kan studere på heltid uten å tape lønn.
- Reisestøtte til studenter for å delta på undervisningssamlinger i kvensk.
- Ekstra stipendandel til studenter som studerer kvensk.

Sats på språkteknologi og kvensk tekstkorpus

- Ta utgangspunkt i den språkteknologiske infrastrukturen som allerede er bygd opp på UiT.

- Øremerkede midler til å utvikle og drifte kvensk språkteknologi innenfor talesyntese, leksikografi og e-læring. Dette arbeidet vil ha store konsekvenser for den kvenske språksituasjonen.
- Målrettet arbeid med å utvide det kvenske tekstkorpuset, ved å samle tekster og gjøre dem søkbare i et åpent korpus.

Styrke forskning og rekruttering

- Utlysning av forskningsprosjekt med rekrutteringsstillinger i kvensk språk og kultur.
- Initiere nordiske forskningsprosjekt om språklig slektskap mellom kvensk, meänkieli og nordfinske dialekter.
- Utlysning av masterstipend, gjerne som et samarbeid mellom eksterne organisasjoner/ fagmiljø/ arbeidsgivere og UiT.

Basert på konklusjonene i Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport vil UiT overordnet anbefale at strategien senker terskelen for den som vil revitalisere egen tapte historie, kultur og språk, og at den også kan bidra til å øke majoritetssamfunnets kunnskap om kvensk språk og kultur. Her kan kortere kurs og mikroemner som [Samer og kvener - urfolk og nasjonale minoriteter i nord](#) være en ressurs. Det samme kan det kvenske teateret Kvääniteatteri og andre kulturinstitusjoner være.

UiT er selvsagt tilgjengelig for å utdype og ha dialog om disse innspillene.

Vennlig hilsen

Cathrine Theodorsen
Instituttleder ved Institutt for språk og kultur

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur